

Friluftslivets fellesorganisasjon

Adresse: Nedre Slottsgate 25, 0157 OSLO
Telefon: 23 31 09 80, Telefaks: 23 31 09 89, E-post: post@frifo.no, Nettsted: www.frifo.no
Org. nr.: 971 262 834, Kontonr: 7154.05.51671

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Oslo, 2.7.2009

FORSLAG TIL ENDRINGER I FRILUFTSLOVEN - HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til Deres brev av 14. mai 2009 angående høring av forslag til endringer i friluftsloven.

Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) representerer de 13 største friluftslivsorganisasjonene i Norge med til sammen over ½ million medlemskap. En av hovedoppgavene for FRIFO er å ivareta allemannsretten og det enkle og naturvennlige friluftslivets vilkår i Norge, herunder naturgrunnet for å drive friluftsliv.

Allemannsretten er selve grunnlaget for utøvelse av friluftslivet, og FRIFO er selvsagt opptatt av alle tiltak som kan styrke denne retten. FRIFO støtter i all hovedsak de endringene i friluftsloven som Miljøverndepartementet (MD) nå foreslår. Mange av disse forslagene ble tatt opp allerede i St. meld. nr. 39 (2000-2001) *Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet*. Det er derfor viktig at vi nå raskt får på plass disse endringene.

Utover de endringene som foreslås i denne omgang, mener FRIFO at MD må starte opp en grundigere gjennomgang av allemannsretten, se våre kommentarer og innspill på slutten vår uttalelse.

Kommentarer til de foreslåtte endringene

Forbudet mot ferdsel i plantefelt foreslås opphevet (§ 1a)

FRIFO støtter forslaget om å oppheve forbudet mot ferdsel i plantefelt. Dette har vært en aktuell sak lenge, og det er nå viktig at denne endringen blir vedtatt.

Vi stiller imidlertid et stort spørsmål ved behovet for egen forskrift når det gjelder aktsomhetsplikt i plantefelt. Vi mener at aktsomhetsplikten som allerede ligger i loven i dag også bør være tilstrekkelig også for plantefelt. I tillegg er FRIFO svært kritisk til å lage mange forskrifter til friluftsloven som angår folks retter og plikter, se våre kommentarer om forskrifter nedenfor.

Tillatelse til å sykle eller ri på vei som ligger i innmark, men som leder til utmark (§ 3)

Det er viktig å få bort unødvendige hindringer for bruk av utmark. Særlig i områder med store jordbruksarealer kan dagens forbud mot å sykle og ri på veier i innmark som leder ut i utmark, være et reelt hinder for bruk av utmark. FRIFO støtter derfor forslaget om at det skal bli tillatt å sykle og ri på vei over innmark som leder til utmark.

Allmennhetens høstingsrett hjemlet direkte i friluftsløven (§ 5)

FRIFO mener at høstingsdelen av allemannsretten naturlig hører hjemme i friluftsløven. Vi støtter derfor forslaget om å flytte denne fra straffeløven til friluftsløven.

Vi mener imidlertid at høstingsdelen som i dag omfatter ville bær, sopp, blomster, røtter og ville urter, samt nøtter som kan fortæres på stedet, er for snever. FRIFO mener at denne også bør omfatte plukking av skjell, snegler, tang, tare og annet som folk vanligvis plukker i fjæra. I tillegg mener vi at begrensingen når det gjelder høsting av nøtter må tas vekk. Dette er en bestemmelse som etter vår vurdering ikke lenger er relevant.

Når det gjelder retten til molteplukking i Nordland, Troms og Finnmark mener vi at høringsbrevet tar dette litt for enkelt. I følge straffeløvens § 400 har grunneieren i de tre fylkene rett på moltene på moltemyrer av økonomisk verdi. For at dette skal gjelde må dette være opplyst eller gjort allment kjent på en hensiktsmessig måte. Men uansett har enhver rett til å plukke de moltene som spises på stedet, noe som altså er en allemannsrett, jf rundskriv om friluftsløven T-3/07. FRIFO mener derfor at disse bestemmelsene bør tas inn i friluftsløven. Samtidig bør hele regelverket om molteplukking i Nord-Norge gjennomgås og ryddes opp, slik det også ble varslet i *Friluftslivsmeldingen* (St. meld. nr 39 (2000-2001)).

Ideelt sett mener FRIFO at alle høstingsretter som er en del av allemannsretten bør inn i friluftsløven, se våre innspill på slutten av vår uttalelse.

Oppheving av forbudet mot telting nærmere enn 150 meter fra bebodd hus eller hytte (§ 9)

FRIFO mener, i likhet med departementet, at utviklingen av bolig- og hyttebebyggelsen mange steder har medført betydelig innskrenkninger i mulighetene for telting i utmark. Særlig gjelder det i strandsonen. FRIFO støtter derfor opphevelsen av forbudet mot telting nærmere enn 150 meter fra bebodd hus eller hytte.

Forbudet mot å vanskeliggjøre lovlig ferdsel ved stengsel, skilt eller på annen måte, utvides til også å omfatte lovlig opphold, bading og høsting (§ 13)

Det er viktig å få ryddet opp i dagens regelverk når det gjelder sjikanøse stengsler, skilt m.m. som kan hindre lovlig opphold. FRIFO støtter derfor dette forslaget som vil forby folk i å sette opp sjikanøse stengsler m.m. som hindrer lovlig opphold.

Forholdet til andre lover (§ 19)

FRIFO har ingen merknader til dette forslaget.

Friluftslivsorganenes arbeidsoppgaver (§ 22)

FRIFO støtter endringene som er foreslått slik at loven blir i tråd med Forvaltningsreformen og de overføringene av oppgaver som vil skje fra fylkemannen til fylkeskommunen. Det er viktig at dette kommer på plass før Forvaltningsreformen trer i kraft. Vi mener også at det vil være hensiktsmessig at departementet klargjør fylkeskommunens oppgaver gjennom en forskrift.

Forskrifter (§23)

FRIFO er i utgangspunktet skeptisk til at det skal lages forskrifter til frilufsloven som angår allmennheten. Det er viktig at det som angår allmennheten er lett tilgjengelig og ikke gjemmes vekk i en forskrift, jf også kommentar til § 1a ovenfor.

Bruk av forskrifter i frilufsloven bør etter FRIFOs mening kun brukes som et styringsverktøy overfor frilufslivsorganene og lignende, jf kommentarer til § 22 ovenfor.

Forholdet til forvaltningsloven, herunder om kunngjøring og klage (§ 24)

FRIFO her ingen merknader til dette forslaget.

Bestemmelsen om rett til inngrepsløve foreslås utvidet til også å gjelde kommunen (§ 35)

I en del tilfeller kan det være nødvendig med mindre inngrep for å legge til rette for allmenn ferdsel. Dette gjelder særlig i strandsonen der presset og konfliktene ofte er størst. FRIFO støtter derfor forslaget til endring som fører til at kommunene selv kan gi inngrepsløve for å gjennomføre enkle tiltak for å lette ferdselen, noe som forhåpentligvis gjør det enklere å få etablert for eksempel kyststier.

FRIFO mener imidlertid at det i utgangspunktet må være et mål å få til minnelige løsninger med grunneier, før denne bestemmelsen tas i bruk av kommunen.

Det er viktig at denne bestemmelsen også omfatter mer en bare merking, da blant annet rydding av vegetasjon ofte er en fortsetning for å kunne etablere ruter og stier i utmark. ”Merking” kan derfor med fordel byttes ut med for eksempel ”tilrettelegging”, et begrep som bør kunne dekke de tiltakene som er nødvendig for å lette allmennhetens tilgang.

Mulighet til å ilegge tvangsmulkt dersom ikke sjikanøse stengsler blir fjernet etter pålegg fra frilufslivsorganene (§ 40)

FRIFO mener det er viktig at sjikanøse stengsler, enten de hindrer lovlig ferdsel eller opphold, fjernes raskt og effektivt. Vi støtter derfor forslaget om å innføre en hjemmel for å kunne ilegge tvangsmulkt når slike stengsler ikke fjernes etter pålegg fra de rette organene.

Andre endringer

Som vi sa innledningsvis er det viktig at de foreliggende forslagene til endringer i frilufsloven gjennomføres raskt.

I tillegg mener vi det er viktig at MD tar en grundig gjennomgang av allemannsretten, både for å styrke denne og for å gjøre de bestemmelsene som gjelder i dag enklere og lettere tilgjengelig. Ideelt sett mener vi at alle bestemmelser som hører inn under allemannsretten bør inn frilufsloven. Dette gjelder både ferdsel, opphold, høsting, tilrettelegging m.m.

Nedenfor vil vi ta opp noe av det vi mener bør tas opp en slik grundigere gjennomgang:

Skille mellom innmark og utmark

Skille mellom innmark og umark, særlig i strandsonen, er stadig en utfordring. Med stort press og stor oppmerksomhet på strandsonen, er det fortsatt et høyt konfliktnivå mellom grunneiere og allmennheten mange steder. FRIFO mener derfor det er behov for en grundig gjennomgang av skille mellom innmark og utmark.

Bestemmelsen om bålbrenning

Dagens regler for bålbrenning er vanskelig tilgjengelig. Dette er imidlertid et viktig tema som i sterk grad berører utøvelse av det enkle friluftslivet. FRIFO mener derfor at bestemmelsen om bålbrenning bør flyttes til frilufsloven. I den sammenheng mener vi at reglene bør gjennomgås for å se om det mulig å lage en ordning som i større grad er tilpasset de lokale forholdene rundt om i landet, enn dagens fastsatte datoer som gjelder hele landet.

Det er imidlertid viktig å lage en ordning som er lettfattelig og som ikke fører til økt skogbrannfare.

Krav om "løypeleie"

FRIFO har registrert at det i økende grad synes å stille krav til "løypeleie" fra grunneiers side når det blir kjørt opp skiløyper med maskiner. Dette er etter FRIFOs mening en uheldig utvikling og som bør være gjenstand for en grundigere vurdering.

Høstingsretter

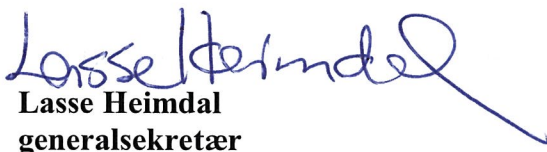
FRIFO mener ideelt sett at alle høstingsretter bør inn i frilufsloven. For eksempel fiske i sjøen med stang eller håndsnøre er en slik høstingsrett som bør inn i frilufsloven.

Teltning i frilufsområder

I en rekke frilufsområder, særlig langs Sørlandskysten, er det med hjemmel i frilufsloven innført adferdsregler som innebærer telteforbud hele året. FRIFO mener at et slikt helårig telteforbud ikke er hensiktsmessig i forhold til å fremme det enkle friluftslivet. Det er et paradoks at det i slike områder er tillatt med overnatting i et ubegrenset antall store fritidsbåter, mens en person eller to i kajakk eller robåt ikke kan overnatte i telt på den samme plassen. FRIFO mener derfor at dette er en problemstilling det må sees nærmere på.

Vennlig hilsen

Friluftslivets fellesorganisasjon

Lasse Heimdal
 generalsekretær

Hans Erik Lerkelund
 fagkonsulent